

AUTORKA O SOBĚ

Tuhle knížku jsem napsala jako román, byť inspirovaný autobiograficky. Hrdinka Ivana se mnou není tak zcela totožná, máme však mnoho společného. Docela určitě promlouvá za mne třeba v tomhle monologu:
Stačilo by mi, aby mě občas zkontroloval revizor v metru. Aby mi tak dal nějakou iluzi, že mě ještě nepovažuje za babu, že na to nevypadám... Copak já už jezdím zadarmo, je mi snad sedmdesát! Mám přece na jejich kontrolu právo. Mám nárok... Ale na moje právo ti hranatí třicátníci kašlou, jsme pro ně staří všichni, a kdo se v nás bude rozebírat... A je taky pravda, že Marie Profousová byla políbená dřív než já. Že jsem pracovala jako uklízečka, vrátná i píár a ještě leckde jinde. Že pode mnou a Jindřichem praskla Marcelina postel. Že nám vadí kýč, ale přesto ho přitahujeme. Že mě vyhnal hajný z lesa, že sanitář Hovado udával pacienty. A ještě spousta dalších věcí, především že bez Jindřicha nemohu být.

Jana Červenková

POZDNÍ LÁSKA

ATLANTIS

Já z něj mám strach, ví, že se spolu líbáme... Z toho bysme se už nedostali, kdyby tenhle promluvil, šeptám Jindřichovi stůsněně, zatímco dědek Mašek se otočený zády snaží usnout. Nemusíš šeptat, je pøece hluchej... A víno spolu pijou, sestřič, nosí mu ho v tašce. Předstírají, že se líbají, ale ona si předtím usrkne a on jí to vysává z pusy, fuj. Víno v nemocnici, to je proti zákonu, vyžeňte ho...

V co se dokáží proměnit milostné doteky dvou těl. Jak dovedně se umí zamaskovat, jakým mimikri se opatřit. Žena nikdy nebude v lásce bez šance, mažu teď Jindřichovi záda měsíčkovou masťou, aby se neproležel. Podávám mu kartáček na zuby a pod bradou přidržuju misku, plivá do ní vodu, *není ti to hnusný*, ptá se, a zároveň neví, jestli se vůbec zeptat měl. A držím mu nohu, přitahuje špičku a zase ji propíná, aby se mu udělal kdovíkam se vytrativší lýtkový sval. Snaží se, kvůli mně se snaží, denně si klade náročnější cíle, není to snad odvěká touha každé princezny, co jich jen pohádky znají? *Já bych ti to chtěl všechno nikdy oplatit... A vlastně nechtil, pøece ti tohle nemůžu pøát.*

153

Stále hůř se nutím, abych se zájmem dál sledovala Děni. Je vůbec možné, že jsme je kdysi tak vzývali? Ten přival malicherností, nemenších než Ančiny smetánky do kávy! Teď jako by už nebyly hodny mého času... Zápas těch upocených snaživců o polstrovaná a ještě polstrovanější sedátka pod zadkem...

Když sedím s Jindřichem a potichu si špitáme nebo mu masíruju nohy, otočí se Mašek na druhou stranu a dělá, že spí. Naštěstí i za ním prý chodí přítelkyně, on sice tvrdí, že je to rehabilitační sestra, ale když zase Jindřich dělá, že spí...

Včera přivezli pana Faráře. Zatím s nikým nepromluvil. Je to spáček s otevřenými, bezzubými ústy, podobný pějícím andělům na pozdně gotických obrazech. Spí dokonce, i když ho sestry posadí do křesla. Hlasitě chrápe, nebo cosi rychle přemílá. Možná jsou to modlitby, ale možná i naléhavá zpověď.

Na louce za pavilonem vyrazil pastiňák žlutozelenými hvězdičkami, jako když rozprskne ohňostroj. Ještě včera se schovával zelený v trávě. Teď kvetl celým tělem. Rozpro-

střel se až do posečené zeleně, natahuje nažloutlé dlaně, nekvete snad takhle *nadije*? Bez povyku, skoro pošeptmu, aby viděl a slyšel jenom ten, kdo hledá, *podívej, takhle kvete naše nadije*, říkám potom Jindřichovi.

Hlavní ji tu nesmíš zapomenout. Co já bych pak namluvil Aněe, napadá ho tváří v tvář té křehké rostlince.

My jsme si pořád myslely, že vy jste paní Majerová... Tak kdo vy vlastní jste, zastoupila mi pak cestu sestřička, ta, co mě nedávno chválila, že chodím jako *laď*, a co jí Jindřich nemůže přijít na jméno. Zastupovat někomu cestu je zjevně její zvyk, sází na svoji drzost. Jako třeba teď, laň už se nemůže dát na útěk. V nouzi uchyluji se k lehkému humoru:

On toho má víc, hledám pod nezávazným tónem vlastní svrchovanost, na tváři růměnec, jaký tam už dávno nebyl.

Jo ta-ák-hle, protáhne ona a přehoupne se z nohy na nohu. Širokou tvář jako by olízl mlsný úsměv.

Je opravdu nebezpečná, nebo si jen tak pohrává...

Protivná ženská. Vulgární dívka.

Psst. Tu si nesmíme rozzlobit.

Já vím, pípne Jindřich zpod deky a já bych se samou hanbou nejradši rozbřečela.

Na protější postel přivezli chlapa... no, skoro dědka. O dva roky starší než já, co to je, v našem věku. Je po *by-passu*. Prostředkem hrudi mu svítí bíle olepená čára. Pod ní je jizva, jíž se mu dobývali k srdci, když tam našívali tříselnou tepnu. I tu má zavázanou. Jinak je celý nahý. Občas zahalený dekou, občas jen napůl, bezostyšně na mě vystrkuje holý zadek a já uznávám, že k tomu má všechna práva. Obcháším ho po špičkách, se strachem z té společenské nepatřičnosti, vždyť to přece mohl být náš zákazník, v saku a kravatě, zdvořile by pozdravil... Zatoužím po modré sesterské halence či bílém plášti, co by ze mne přestaly dělat cizího šmíraka.

Anča, která se za život tolik naplahočila po nemocnicích, natahala hrnců a naškrábala brambor pro celá oddělení pacientů, je spravedlivě odměněna: Má po špitále spoustu známých. Právě teď, na stará kolena, je to strašlivá výhoda, taková setkání přijdou nečekaně a vždycky zaradují.

Nejste vy paní Majerová? zeptala se radostně manželka toho dědka s bypassem. Tentokrát padla otázka náležitě osobě. Vždyť spolu celá léta pracovaly. Proto jí sem vzali chlapa na lůžko, svůj pravý společenský význam si vydobyла až na stará kolena, poctivě odsloužila. Anču samozřejmě potěšilo, že ani ona nedala muže do cizího, někdo známý se na něj usměje, podá mu vodu, vlídně promluví.

*Ale... Tak ses vrátila z Ameriky... a dovì di la, že jsem ta-
dy, mávl Jindřich unaveně rukou.*

*Dennì dochází...! Musíš vypozerovat, v kterou dobu cho-
dí, musíme si dávat bacha, i pøed ním...*

*Tei ne, tei spí, zašeptá a natahuje se ke mně, žádostivě
se zvedá na polštáři.*

Co jestli má jen zavøený oèi...

Sestři zvaná Děvka Vulgární přenesla svou přízeň jinam. Pro Jindřicha má teď chlad. Viditelný. Dynamický. Když ho Anča vezla chodbou na vozejčku, ona se před nimi zastavila, divadelně rozkročila a zarecitovala svůj výstup: *Paní Majerová, já obdivuju vaši vírnost!*

Co je to za řeči, nechápala Anča. Však scéna ani nebyla určena jí, pochopit měl Jindřich, mělo v něm srdíčko zatrnout: Vidíš, takhle tě mám v ruce, jenom slovo, a jakej bys byl.

Kdysi dávno se mi zdálo, že na stáří jsou nejhorší vrásky... Nejhorší je závislost.

Je to už čtyři roky, co se mě Bůh ptal hlasem mého svědomí: Co bys obětovala? Dnes by to pro mě bylo snadné. Ale on už se neptá.

*Víš, jak by bylo smutný, kdybysme se poznali až tei, na-
padne mě najednou.*

Ani mi nemluv.

Ale copak jiní mají život snadný? Kluk vedle mne v metru si na klíně rozložil skripta a hodlá se naučit, že *varistor je nelineární rezistor...*

To bylo slávy! Jindřich se posadil na posteli, přehmátnul na vozejček – na to bílé nemocniční křeslo na kolečkách, co jsem se ho tenkrát tak bála, když stálo v rohu chodby – a přesunul se na něj. Opírám se do madel a drandím chodbou, no, drandím, každé kolečko jinam, ten vozík se má

táhnout za sebou. Ale to přece Jindřichovi nemůžu udělat, v den naší slávy, copak on je nějaký náklad? Sedí tedy čelem a záclony kolem zotvíraných oken se vzdouvají jako plachty. I teď je chodba dlouhá a dlouhá je i naše plavba. A že vozejček jede cik-cak, jsou právě ty mořské vlny...

156 S hrдостí kapitána vyvážím Jindřicha na verandu. Po měsíci se konečně potkal se zářivou růží polyantkou. Záznakem je i zahradní nábytek z barevných latí, pokaždé manévruju náš vozík co nejdál od učazeného popelníku. Sedá při něm pravidelně Eva, jmenuje se Eva, ta vyhublá dívčina ve sportovním dresu či pyžamu. U nohou jí přede kocourek Mikýšek, překrmovaný mazlíček pavilonu. Z jedné strany posedává dědek Nosáč, z druhé sanitář Hovado, co zmobilizoval přepadový oddíl, když Jindřich *utekl* do zahrady.

Eva už nepřechází celý den s ručníkem a mýdlem od pokoje ke sprchám jako loni, vykoupala se za ten rok – bože, další rok, a ona stále tady – vykoupala se na léta dopředu, život je přece mnohotvárný a ona musí dohonit všechno, co zameškala. A tedy sedí a kouří, na uších sluchátka. Občas dokonce, když ji ta hudba vezme zvlášť u srdce, podělí se o výrazný motiv se svými spolustolovníky: *ta-ta-tamta-dyý-ý-ý...* Oni na to nic, jsou už většinou staří a tahle muzika k nim nepromlouvá.

Kdo jsme ale my s Jindřichem? Co mají každý den znamenat dvojí příjezdy a odjezdy málem nehybného, šedovlasého dědka na jejich terasu? Jeho dvojí siesty se dvěma různými ženami...

Naše důvěrnost a uzavřenost dráždí ten kruh, ten magický kruh paličů cigaret, sesednutý kolem společného ohně, jako to lidská pospolitost odevždy dělávala.

O to přívětivěji se navzájem zdravíme, aby ne, každý den má být dobrý, a tady zvlášť.

Krabice rybízového moštu, dávno už prázdná, pokaždé znovu našemu stolu vévodí jako květina. Skýtá nám alibi, to červené, co si doléváme do plastických ústavních hrnečků unavených barev, mošt není. A stůl se prohýbá. Jednak má vprostřed prasklou laťku, a taky na něj přináším, patří k mým radostem, že Jindřich začal okázale ignorovat každodenní jekot svolávající k večeři.

Jana Červenková

POZDNÍ LÁSKA

Za podporu při vzniku knihy autorka děkuje
Nadaci Český literární fond

Obálka a grafická úprava Boris Mysliveček
Kresba na přebalu Jan Steklík
K vydání připravila Jitka Uhdeová
Vydalo nakladatelství Atlantis v Brně roku 2004
jako svou 238. publikaci
Sazbu písmem Slimbach připravil Vladimír Ludva
Vytiskla tiskárna Reprocentrum v Blansku
Počet stran 207
Tematická skupina 13
Vydání první, dotisk

Knihy objednejte u svého knihkupce nebo na adrese
ATLANTIS, spol. s r. o.
PS 374
602 00 Brno
e-mail: atlantis-brno@volny.cz